

OPATŘENÍ

K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

Účelem tohoto dokumentu je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy dle části druhé zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, v platném znění.

„Objednatel“ se rozumí statutární město Brno, městská část Brno-Chrlice, Chrlické nám. 4, 643 00 Brno.

„Dodavatel“ se rozumí osoba, která uzavřela v rámci své podnikatelské činnosti smlouvu se statutárním městem Brnem, městskou částí Brno-Chrlice (např. smlouva o dílo, mandátní smlouva apod.).

I. Obecné povinnosti

1. Dodavatel se zavazuje spolupracovat s objednatel na zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnanců dodavatele, ve smyslu části páté zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Dodavatel je povinen:
 - před započatím prací zjistit možná rizika ohrožení života a zdraví osob v místě výkonu prací, se zjištěnými skutečnostmi seznámit objednatel, své zaměstnance a případně zaměstnance svých subdodavatelů a určit způsob ochrany a prevence úrazů a jiného poškození zdraví;
 - přidělovat práci pouze zaměstnancům, kteří jsou proškolení z obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jsou držiteli platných oprávnění o odborné způsobilosti pro výkon činností v souladu se zákonnými požadavky (např. řidičský průkaz, svářečský průkaz atd.) a jsou k dané práci zdravotně způsobilí;
 - na vlastní náklady pořizovat potřebné osobní ochranné pracovní prostředky.
2. Dodavatel se dále zavazuje dodržovat následující povinnosti a případně zajistit dodržování těchto povinností svými zaměstnanci a zaměstnanci jeho subdodavatelů:
 - dodržovat bezpečnostní a hygienické předpisy a počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a na majetku;
 - používat při práci předepsané osobní ochranné pracovní prostředky;
 - používat k práci pouze takové nářadí, stroje a pomůcky, které odpovídají bezpečnostním předpisům a technickým normám a jsou v řádném stavu;
 - nepožívat alkoholické nápoje či jiné omamné a psychotropní látky, nepracovat pod jejich vlivem a na vyžádání objednatel se podrobit jejich zjištění.
 - dodržovat opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika uvedená v článku IV. tohoto dokumentu.

II. Pracovní úrazy

V případě pracovního úrazu dodavatele, případně zaměstnance dodavatele nebo subdodavatele, vyšetří a sepiše záznam o úrazu podle platných předpisů dodavatel, který je rovněž povinen provést veškeré úkony s úrazem související, případně úrazem vyvolané. Veškeré následky vyplývající ze

skutečnosti, že došlo k úrazu, nese na svou odpovědnost a náklad dodavatel. Dodavatel se zavazuje informovat objednatele o každém úrazu, pokud k němu dojde v souvislosti s předmětem smlouvy.

III. Povinnosti dodavatele – zhotovitele stavby

Budou-li na staveništi vykonávány práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, které jsou stanoveny přílohou č. 5 k nařízení vlády č. 591/2006 Sb., dodavatel zajistí zpracování plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi v souladu se zákonem č. 309/2006 Sb., v platném znění. Plán bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je dodavatel povinen předložit objednateli před zahájením prací.

IV. Seznam možných rizik a opatření k jejich předcházení

Přehled činností:

strana:

1) Obsluha nízkotlaké kotelny.....	3
1.1 Nízkotlaká kotelná s vytápěním na plynná paliva	3
1.2 Elektrická zařízení (úraz elektrickým proudem)	4
2) Údržba zeleně.....	4
2.1 Ruční manipulace	4
2.2 Obsluha strunového žacího stroje	5
2.3 Obsluha samojízdného žacího stroje	5
2.4 Doprava materiálu kolečkem	5
2.5 Používání sadařských žebříků při ručním řezání větví	6
3) Údržba zastávek MHD	6
3.1 Práce při úklidu a třídění odpadu	6
3.2 Práce při údržbě a úklidu veřejně přístupných komunikací v zimním období	6
4) Stavební dozor a stavební práce	7
4.1 Pohyb po staveništních komunikacích	7
4.2 Práce ve výškách	7
4.3 Lešení a konstrukce pro práce ve výškách	7
4.4 Pojízdňé lešení	8
4.5 Vlivy okolí a prostředí (hluk, prach, horko, chlad)	8

Obsluha nízkotlaké kotelny

Nízkotlaká kotelná s vytápěním na plynná paliva

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Nebezpečí vyplývající z vlastností zemního plynu • Výbuch zemního plynu ve směsi se vzduchem iniciací při nekontrolovaném úniku a výronu zemního plynu v uzavřených prostorách v prostoru kotelny	• Zajistit těsnost plynových zařízení a znemožnit výron a únik plynu a potlačit nebo znemožnit jeho iniciace (otevřený oheň včetně skrytých doutnajících materiálů, žhavých předmětů zahřátých na zápalnou teplotu plynné směsi, zbytků po svařování), mechanická nebo elektrická jiskra, výboj statické elektřiny). • Zabránit vzniku koncentrace plynu ve spodní hranici výbušnosti tj. 5 % ve směsi se vzduchem v uzavřeném prostoru (zemní plyn může být přiveden k výbuchu při koncentraci 5 - 15 % ve směsi se vzduchem). • Neužívat plynovod jako nosnou konstrukci, k zavěšování různých předmětů; • Zabránit poškození plynových potrubí a jiných plynových zařízení. • Provádět u provozovaných plynových zařízení kontroly a údržbu v souladu s provozním řádem nízkotlaké kotelny. • Mít trvale k dispozici ovládací prvek k hl. uzávěru plynu. • Uzavřít přívod plynu při výměně armatur a opravách. • Při zapalování spotřebičů dodržovat a postupovat dle návodu k obsluze kotle/hořáku a místního provozního řádu. • Netěsnosti zjišťovat ihned po příznacích nebo informacích o úniku plynu (první orientace, čich, sluch ap..). • Při hledání netěsnosti nepoužívat plamene. • Při zjištění úniku plynu v uzavřených prostorách zajistit účinné větrání, zabránit vzniku jiskření (vypnutí el. proudu).
• Otrava CO, udušení nedostatkem kyslíku v plynových kotelnách, případně přilehlých prostorách • Nedostatečné větrání a přívod vzduchu pro spalování, ucpání větracích otvorů	• Při uvádění do provozu postupovat podle místního provozního řádu, resp. návodu a pokyny výrobce. • Před zapálením kotle/ spotřebiče se přesvědčit o nezávadnosti odtahu spalin. • Zajistit dokonalého spalování, odvádění spalin a dostatečného přívodu vzduchu pro spalování plynného paliva a účinného větrání (nezakrývat větrací otvory!). • Provádět kontroly ovzduší (resp. úniku spalin - CO). • Zařízení kotelny řádně udržovat, pravidelně je kontrolovat ve lhůtách dle provozního předpisu.
• Poškození kotle	• Při uvádění do provozu postupovat podle místního provozního řádu, resp. návodu a pokynů výrobce. • Provozovat kotle s dostatkem vody, správně je obsluhovat dle návodu k obsluze. • Nedoplňovat studenou vodu do ohřátého kotle.

	• Zajistit funkční zabezpečovacího zařízení (ochrana proti překročení max. pracovního tlaku, pracovní teploty a nedostatku vody v soustavě). • Zajistit funkční pojistné zařízení proti překročení dovoleného tlaku - expanzní (vyrovnávací) nádoba buď otevřená nebo tlaková (uzavřená) s plynovým polštářem a to buď bez membrány (expander) nebo s membránou (expansomat), a dále pojistné ventily, systém doplňovacího čerpadla s přepouštěním. • Zajistit expanzní nádoby proti zamrznutí. • Zajistit funkční teploměr pro měření výstupní teploty teplotnosné látky a tlakoměr pro měření tlaku teplotnosné látky v kotli. • Zařízení kotelny řádně udržovat, pravidelně je kontrolovat a ve lhůtách dle provozního předpisu prověřovat správnou funkci bezpečnostní výstroje. • Zabezpečit zařízení umožňující nastavení přísl. parametrů a hlavní uzávěry topného média proti neoprávněné manipulaci.
--	--

Elektrická zařízení (úraz elektrickým proudem)

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Dotyk osob s živými částmi tj. přímý dotyk s částmi, které jsou pod napětím nebo s částmi, které se staly živými následkem špatných podmínek	• Dodržovat zákaz odstraňovat zábrany a kryty, otvírat přístupy k el. částem, vyřazovat z funkce ochranné prvky zakrytí, uzavření; respektovat bezpečnostní sdělení. • Šetrně zacházet s el. přívody při manipulaci s el. zařízeními. • Před přemístěním spotřebiče připojeného pohyblivým přívodem spotřebič bezpečně odpojit vytažením vidlice ze zásuvky (neplatí pro spotřebiče, které jsou k tomu účelu zvlášť konstruovány a uzpůsobeny). • Přesvědčit se před použitím el. přístroje nebo el. zařízení o jeho řádném stavu (řádná kontrola).
• Nemožnost rychlého vypnutí el. proudu v případě nebezpečí nepřístupný hlavní vypínač el. zařízení, nevhodné umístění hlavního vypínače	• Udržovat volný přístup k hl. vypínačům a uzávěrům; • Vypnout el. zařízení na pracovišti po ukončení prac. doby a dodržovat provozní podmínky nepřetržitě provozovaných el. spotřebičům.

Údržba zeleně

Ruční manipulace

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
-----------------------------------	--

• Pád břemene • Fyziologické účinky vyplývající z nadměrného nebo opakovaného přetížení (poškození kloubů, páteře)	• Dodržovat limity hmotnosti břemen při časté manipulaci – ženy do 15 kg, muži do 30 kg. • Dodržovat váhové limity při občasném zvedání do 30 minut za osmi hodinovou pracovní směnu: – muži 50 kg ženy 20 kg. • Při ruční manipulaci s břemeny volit takové postupy, aby se předešlo k jejich vysmeknutí z rukou nebo k přiřazení pracovníka břemenem. • Používat předepsané OOPP a vhodné pracovní pomůcky k usnadnění práce a ke zvýšení bezpečnosti. • Břemena nezvedat z předklonu, ale z podřepu. • Soustředit se na vykonávanou činnost. • Dodržovat příkazy a nařízení.
---	---

Obsluha strunového žacího stroje

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Nežádoucí vymrštění předmětů (kamery), při sečení a zasažení obsluhy	• Používat OOPP - ochranné brýle, pevné rukavice, bezpečnostní obuv s hrubou, neklouzavou podrážkou s ocelovou špicí.
• Hlučnost	• Provádět údržbu stroje a včasnou výměnu opotřebovaných exponovaných částí stroje majících vliv na hlučnost. • Používat OOPP k ochraně sluchu.
• Namotání oděvu resp. jeho volných částí, vlasů, rukavice na rotující stroj	• Nosit těsně přiléhající oděv, dlouhé vlasy svázat a zajistit.
• Vibrace přenášené na ruce	• Udržovat stroje v řádném technickém stavu.
• Vznětlivost paliva – požár • Spaliny	• Před tankováním paliva motor vždy vypnout. • Při manipulaci s palivem dodržovat zákaz kouření • Nepoužívat stroj v uzavřených místnostech.

Obsluha samojízdného žacího stroje

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Nežádoucí vymrštění předmětů (kamery, při sečení a zasažení obsluhy) • Řezné rány způsobené rotačními noži	• Používat OOPP - ochranné brýle, pevné rukavice, bezpečnostní obuv s hrubou, neklouzavou podrážkou s ocelovou špicí.
• Nehody	• Provádět pravidelné kontroly a údržbu v rozsahu stanoveném v návodu výrobce. • neprovádět změny na obslužném nebo bezpečnostním zařízení. • Dbát, aby se při sečení se v okruhu 15m nezdržovala žádná další osoba. • Nevozt další osoby. • Při jízdě neopouštět stroj, vždy vyjmout klíček.

Doprava materiálu kolečkem

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
-----------------------------------	--

• Pád, převrácení kolečka a zasažení pracovníka	• Rovnoměrně symetricky si rozložit náklad. • Odstranit překážky v jízdní dráze.; • Dodržovat min. šířku pojezdových konstrukcí a prvků (lávek, šikmých ramp, nájezdů) tj. cca 60 cm.
---	---

Používání sadařských žebříků při ručním řezání větví

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Pád žebříků i s pracovníkem po ztrátě stability • Pád osoby ze žebříku při vystupování či sestupování • Pád pracovníka ze žebříku v důsledku nadměrného vychýlení ze žebříku • Pád při postavení žebříku na nerovný podklad a opěru • Pád při přetížení a nerovnoměrném zatížení žebříku • Prasknutí, zlomení příčle dřevěných žebříků s následným pádem pracovníka	• Používat žebříky jen pro krátkodobé fyzicky nenáročné práce. • K zajištění stability zabezpečovat žebřík proti posunutí, bočnímu vychýlení a zvrácení či rozevření žebříku. • Zjistit žebříky v řádném technickém stavu • Při používání žebříků dodržovat tyto zákazy: ➤ Zákaz používat poškozené žebříky, ➤ Zákaz pracovat nad sebou a nevystupovat a nesestupovat po žebříku více osobám současně, ➤ Zákaz nebezpečně a nadměrně se vyklánět mimo osu žebříku , ➤ Zákaz vynášet a snášet břemeno těžší než 15 kg, ➤ Zákaz vystupovat na žebřík s poškozenou a nevhodnou a znečištěnou obuví s dlouhými tkaničkami apod.

Údržba zastávek MHD

Práce při úklidu a třídění odpadu

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Ostré, špičaté předměty a možnost bodných a řezných poranění, biologické činitele a nebezpečí infekčního onemocnění, chemické látky a nebezpečí požáru, výbuchu, popálení, poleptání	• Práce provádět pouze v ochranných rukavicích. • Práci věnovat trvalou pozornost.

Práce při údržbě a úklidu veřejně přístupných komunikací v zimním období

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Uklouznutí a pád, nadměrně nízké teploty omrznutí • Vyčnívající ostré a špičaté výstupky na poškozených dřevěných násadách ručního nářadí a způsobení řezných nebo	• Dbát zvýšené opatrnosti při pohybu na zasněženém a zledovatělém povrchu. • Používat osobní ochranné prostředky včetně výstražného oděvu. • Nepracovat s poškozeným nářadím. • Dbát na protiskluznost podešve obuvi.

Stavební dozor a stavební práce

Pohyb po staveništních komunikacích

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Uklouznutí • Pád • Pád do hloubky u nezakrytých otvorů a nedokonalého ohrazení • Naražení • Přejetí	• Sledovat překážky ležící na komunikaci. • Sledovat nerovnosti terénu. • Volit vhodnou trasu chůze. • Věnovat zvýšenou pozornost chůzi na kluzkém nebo zledovatělém terénu. • Při pohybu na veřejné komunikaci dbát dopravních předpisů (chůze vlevo, přecházet co nejkratším směrem po předchozím rozhlédnutí). • K překonání stavebních rýh, výkopů, jam apod. používat mostky, přechody atd.. • Nevstupovat na místa, která nejsou pracovními prostory a komunikacemi, nepodlézat nebo nepřelézat zábradlí pracovních přechodů, plošin, lávek a jiných ohrazených prostorů. • Řídit se bezpečnostními značkami. • Používat OOPP (pevnou pracovní obuv, ochrannou přilbu, reflexní vestu). • Nepřeceňovat vlastní schopnosti.

Práce ve výškách

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Pád z výšky nebo do hloubky	• Dodržovat zákaz užívání různých improvizovaných způsobů ke zvýšení místa práce (vratké předměty, sudy, kbelíky, bedny apod.). • K výstupu a sestupu na zvýšené pracovní podlahy, plošiny, lešení apod. používat pouze žebříky nebo schody. • Zajistit, aby □ místo, na které se staví žebřík bylo rovné, dostatečné únosné a jeho plocha neklouzává. Pokud je postaven v komunikaci musí být zajištěn proti sražení.

Lešení a konstrukce pro práce ve výškách

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
----------------------------	---

• Pád z výšky nebo do hloubky • Pád a propadnutí mezerami v podlahách	Dodavatel je povinen: • Dodržovat zákaz užívání různých improvizovaných způsobů ke zvýšení místa práce (vratké předměty, sudy, kbelíky, bedny apod.). • K výstupu a sestupu na zvýšené pracovní podlahy, plošiny, lešení apod. používat pouze žebříky nebo schody. • Zajistit, aby místo, na které se staví žebřík bylo rovné, dostatečné únosné a jeho plocha neklouzává. Pokud je postaven v komunikaci musí být zajištěn proti sražení. • Nepřetěžovat podlahy ani jiné konstrukce materiálem, osobami. • Ochranné poklapy na otvorech a prohlubních v podlahách zajistit proti horizontálnímu posunutí. • U ochranných a záchytných konstrukcí věnovat zvýšenou pozornost místům jako jsou rohy, vybočení, otvory, schody, místa pro příjem materiálu a přístupová místa. • Při práci na střeše provést zajištění: ➤ na volném okraji střechy proti pádu mimo objekt, ➤ na pracovní ploše střechy proti sesutí k okraji, ➤ proti propadnutí střešní krytinou.
--	--

Pojízdné lešení

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Pád osoby • Pád konstrukce lešení při nezajištění stability lešení • Pád a propadnutí mezerami v podlahách • Propadnutí a pád osob při zlomení a zborcení lešení • Pád předmětů z lešení • Nezajištění pojízdného lešení	Dodavatel je povinen: • Před výstupem provést zběžnou prohlídku konstrukce lešení zejména kompletnost (zábradlí, podlahy, výstupy atd.) a zda stojí svisle. V případě zjištění závad lešení nepoužívat a závadu ihned ohlásit stavbyvedoucímu, • Lešení zatížit jen do hodnoty udávané výrobcem, • Zajistit, aby podlahy, poklapy aj. byly zajištěny proti samovolnému otevření. • Zajistit, aby v pracovní poloze byla všechna pojezdová kola zabrzděna. • Soustředit se na vykonávanou činnost. • Dodržovat příkazy a nařízení. • Nepřeceňovat vlastní schopnosti.

Vlivy okolí a prostředí (hluk, prach, horko, chlad)

Popis rizika, zdroj rizika	Opatření k odstranění, případně minimalizaci rizika
• Poškození sluchu • Poškození dýchacích cest • Horké nebo chladné pracovní prostředí • Sluneční záření (úpal, úžeh atd.) • Práce v nevhodných polohách (stísněných).	Dodavatel je povinen: • Používat pracovní oděv a obuv odpovídající povětrnostním podmínkám. • Řídit se bezpečnostními značkami. • Dodržovat příkazy a nařízení. • Nepřeceňovat vlastní schopnosti.